

Povinnost, nebo benefit? Stravné se zvýšilo, na co máte nárok?

27. září 2022

Stravné bylo od 20. srpna zvýšeno. To ovlivnilo i daňově optimální hodnotu stravenky, která dnes činí 180 Kč. Na co máme nárok při pracovní cestě a jak je to se stravenkami, přibližuje daňová poradkyně Monika Lodrová.

Výše stravného při pracovní cestě se řídí vyhláškou ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) a každý rok se upravuje. Může se změnit ale i v průběhu roku, pokud podle údajů Českého statistického úřadu dojde ke zvýšení (nebo snížení) cen ve veřejném stravování o více než 20 %.

„Nárůst cen přesáhl limit o 0,19 %, a proto MPSV vydalo novou vyhlášku, která limity stravného navýšila,“ vysvětluje daňová poradkyně Monika Lodrová.

Nárok na stravné v případě pracovní cesty máte ze zákona. Liší se ale pravidla pro takzvanou platovou sféru (veřejný sektor, státní organizace, některé příspěvkové organizace vyjmenované v zákoně) a sféru mzdovou (sem spadají ostatní zaměstnavatelé, tedy i soukromé firmy).

Stravné se liší u platu a u mzdy

Aktuální výše stravného pro mzdovou sféru při pracovní cestě v České republice je od 20. 8. 2022 stanovena takto:

120 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin
181 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin
284 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

„Dané hranice jsou minimální stravné, které vám zaměstnavatel musí poskytnout, může ale poskytnout i stravné vyšší,“ upřesňuje poradkyně. V takovém případě vám ale tento rozdíl bude muset ve mzdě zdanit.

Na rozdíl od mzdové sféry je v platové sféře stanoveno rozpětí výše stravného:

120 – 142 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin
181 – 219 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12, nejdéle však 18 hodin
284 – 340 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin

„Zaměstnavatel může výši stravného určit nebo sjednat pouze v rámci tohoto rozpětí. Pokud nebude výše stravného konkrétně stanovena, přísluší zaměstnanci stravné ve výši dolní sazby,“ dodává Lodrová.

Pokud je vám na pracovní cestě poskytnuto jídlo bezplatně, stravné se snižuje za každé takto poskytnuté jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře. O 70 % při cestě v délce 5 až 12 hodin, o 35 % při cestě v délce 12 až 18 hodin a o 25 % u cesty delší než 18 hodin.

„Podmínky snížení stravného jsou téměř shodné pro mzdovou i platovou sféru, ale zatímco v platové sféře se stravné krátit musí, ve mzdové je to opět na uvážení zaměstnavatele,“ shrnuje Lodrová.

Na stravenku nárok není

Podle zákoníku práce má zaměstnavatel povinnost zaměstnancům umožnit stravování, konkrétní definici slova umožnit ovšem zákon neposkytuje.

V praxi to znamená, že zaměstnavatel musí například vymezit délku přestávky na jídlo a odpočinek tak, abyste si mohli dojít do restaurace nebo do obchodu. Pokud v místě pracoviště restaurace ani obchody nejsou, musí být zajištěn a vybaven prostor, kde je možné ohřát si jídlo nebo nakoupit občerstvení.

„Rozhodnutí o tom, zda bude zaměstnavatel poskytovat finanční příspěvek na stravování, je čistě na zaměstnavateli, žádný právní předpis tuto povinnost neukládá, jde tak o určitou formu benefitu,“ říká poradkyně. Odbory nebo tlak zaměstnanců mohou pomoci takový benefit zavést nebo stanovit výhodnější podmínky. Zaměstnavatel může financovat či poskytovat stravování na základě kolektivní smlouvy nebo vnitřního předpisu, ve kterých je tato možnost upravena. Stanovení podmínek, za kterých bude financováno nebo poskytnuto stravování, je na zaměstnavateli.

Zaměstnavatel si může jako daňově uznatelný náklad uplatnit částku do výše 70 % vyhláškou stanoveného stravného, maximálně však 55 % hodnoty stravenky. Hodnota daňově optimální stravenky tak dnes činí 180 Kč. Daňově optimální hranice pro takzvaný stravovací paušál, který je od ledna loňského roku alternativou ke stravenkám, se zvýšila na 99,4 koruny.

A co je výhodnější? Pro zaměstnavatele může být výhodnější poskytnout paušál, jelikož je daňově uznatelným nákladem v plné výši a zároveň odpadá administrativa spojená se stravenkami. Při vyšší hodnotě ale nese náklad ve formě odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

„Pro zaměstnance jsou stravenky v plné výši osvobozeny od daně, nicméně je limitovaný tím, kde je může uplatnit, jejich expirací a v praxi za stravenku často něco doplácí, protože zaměstnavatel zpravidla nechce nést náklady ve výši zbývajících 45 % hodnoty stravenky, které by pro něj byly daňově neuznatelným nákladem,“ uzavírá Monika Lodrová.

Příklad (Zdroj: BDO)

Stravenky				
	Zaměstnanec		Zaměstnavatel	
Poskytnutá částka	Osvobození od daně	Zdanitelný příjem	Daňově uznatelný náklad	Daňově neuznatelný náklad
120 Kč	120 Kč	0 Kč	66 Kč	54 Kč
Peněžitý příspěvek na stravování				
	Zaměstnanec		Zaměstnavatel	
Poskytnutá částka	Osvobození od daně	Zdanitelný příjem	Daňově uznatelný náklad	Daňově neuznatelný náklad
120 Kč	99,40 Kč	20,60 Kč	120 Kč + ca. 7 Kč ve formě odvodu na sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele	0 Kč

Ceny obědů rostou

Podle transakcí z karty eStravenka se v současné době průměrná útrata v restauracích a dalších gastroprovozovných blíží 180 korunám. Aktuálně nejvíc zaplatí strávníci v Praze a Plzeňském kraji, až 200 korun.

„Průměrný účet za jeden oběd v restauraci nyní v rámci celé ČR dosáhl rekordních 167,80 koruny. Nejvíce, přes 190 korun za jednu návštěvu, zaplatí lidé v Praze,“ potvrzuje Edenred restaurant index.

Přitom nejčastěji kupovaná stravenka je ta stokorunová. „Ani přes nárůst stravného naprostá většina společností nevyužívá potenciál, který stravenky přinášejí. Podle aktuálních dat nabízí stravenku v hodnotě 150 Kč a vyšší pouze 17,4 procent společností.“ říká Aneta Martišková, ředitelka firemních vztahů společnosti Edenred.

Vlivem rostoucích cen energií, cen surovin i nepolevující inflace lze předpokládat, že si i v brzké budoucnosti za obědy připlatíme, zejména ve větších městech.

Podle aktuálního průzkumu společnosti Edenred bude pětina zaměstnavatelů ještě v letošním roce zvyšovat firemní příspěvek na stravování. Každá desátá firma jej zvýší během měsíce září. Další srovnatelně velká skupina firem – 11 procent – pak přidá zaměstnancům v posledním letošním čtvrtletí.

„Firmy postupně začínají příspěvek na stravování navyšovat, aby pomohly svým zaměstnancům s inflací. Vzhledem k tomu, že se letos poprvé v historii zvedla hodnota daňově nejvýhodnější stravenky během roku, předpokládáme, že největší navyšování proběhne na začátku roku,“ uzavírá Tereza Knířová ze Sodexo Benefit.

Autor: [Pavla Freiwaldová](#) pro iDNES.cz

https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/stravne-zvyseni-pracovni-cesta-stravenky-pausal.A220926_095929_viteze_frp